

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 10-09-2025

Mødedato Onsdag d. 10. september 2025 kl. 09:00

Mødested Jyske Bank Boxen, Kaj Zartows Vej 7, 7400 Herning

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: Uddannelse og kultur # (kl. 9.00-9.50)).....	3
Temadrøftelse: Strategisk analyse af ungdomsuddannelsesområdet i Region Midtjylland # (kl. 9.50-10.15).....	5
Udbud af IB-uddannelsen på gymnasieområdet.....	7
Orientering om status på elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet.....	10
Forslag til udmøntning af råderum i 2025 på regional udviklingsområdet.....	12
Behandling af ansøgninger til puljen for sundhed og kultur.....	14
Strategisk partnerskabsaftale og medlemskab af Landdistrikternes Fællesråd.....	17
Orientering om Flyt Dig-projektet #.....	19
Orientering om Evaluering af HerningUng #.....	21
Strategigrundlag for styrket samarbejde med civilsamfundet.....	23
Drøftelse af udvalgmøder i Danske Regioner #.....	26
Udvalgets planlagte møder i 2025 #.....	27
Gensidig orientering #.....	28
Orientering om EuroSkills 2025, status på proces og samarbejde # (kl. 12.10-12.30).....	29
Underskriftsark #.....	30

Punkt 1: Temadrøftelse: Uddannelse og kultur # (kl. 9.00-9.50)

1-30-76-44-23

Sagsfremstilling

Temadrøftelsen lægger op til en drøftelse af pejlemærker for Region Midtjyllands fremadrettede indsats for uddannelse og kultur.

Ungdomsuddannelserne i Danmark er under markant forandring, og med ny ungdomsuddannelsesreform sættes en ny retning for både de gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser. Her er der stærkt fokus på faglig kvalitet, praksisnærhed, stærke ungdomsmiljøer og dannelse.

Region Midtjylland har siden efteråret 2023 afprøvet og udviklet nye veje, hvor kultur og kunst indgår som en integreret del af ungdomsuddannelserne. Der er gennemført tre prøvehandlinger med tre partnerskaber bestående af en erhvervsskole og en kulturinstitution i henholdsvis Holstebro, Herning og Aarhus. Regionen har tildelt hver prøvehandling 100.000 kr. samt understøttet samarbejde og fremdrift med vejledning undervejs. Alle tre prøvehandlinger er fulgt af en ekstern evaluator. Evalueringen viser, at kultur kan være en værdifuld medspiller i at fremme unges faglige motivation, trivsel og deltagelse.

Evaluator Mathilde Hangaard fra Hangaard Insights præsenterer på mødet hovedpointer fra evalueringen. Der er på baggrund af blandt andet erfaringerne med prøvehandlingerne udarbejdet forslag til nye pejlemærker for Region Midtjyllands fremadrettede indsats for uddannelse og kultur.

Program

Kl. 9.00 **Rammesætning**

Udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen rammesætter temadrøftelsen

Kl. 9.05 **Video fra prøvehandlinger i Holstebro og Herning**

9.05

Kl. 9.10 **Præsentation af evalueringsresultater**

9.10

Evaluator Mathilde Hangaard fra Hangaard Insights kommer og deler hovedpointer fra evalueringen af de tre prøvehandlinger

Kl. 9.30 **Video fra prøvehandlinger i Aarhus**

9.30

Kl. 9.35 **Forslag til pejlemærker**

Kontorchef Henrik Lodberg fortæller om pejlemærker for indsatsen som bygger på evalueringen af prøvehandlingerne

Kl. 9.40 **Drøftelse af pejlemærker for uddannelse og kultur**

9.40

Beslutning

Udviklingsdirektør Kim Kofod rammesatte temadrøftelsen, hvorefter Mathilde Hangaard fra Hangaard Insights præsenterede hovedpointer fra evalueringen af de tre prøvehandlinger der er gennemført med tre partnerskaber bestående af en erhvervsskole og en kulturinstitution i henholdsvis Holstebro, Herning og Aarhus og hvor kultur og kunst er indgået som en integreret del af ungdomsuddannelserne. Herefter drøftelse udvalget pejlemærker for uddannelse og kultur med afsæt i evalueringen.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Strategiske pejlemærker, uddannelse og kultur

Oplæg Temadrøftelse uddannelse og kultur

Punkt 2: Temadrøftelse: Strategisk analyse af ungdomsuddannelsesområdet i Region Midtjylland # (kl. 9.50-10.40)

1-35-76-1-24

Sagsfremstilling

Uddannelseslandskabet er under grundlæggende forandring i de kommende år. Faldende ungdomsårgange og reformen af ungdomsuddannelserne betyder store ændringer i uddannelseslandskabet, herunder etablering af en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx) fra 2030.

Analyse- og konsulenthuset PLUSS har i foråret 2025 udarbejdet en kvantitativ analyse af uddannelseslandskabet i Region Midtjylland. Analysen giver et grundigt indblik i, hvordan de unges uddannelsesveje har udviklet sig over en årrække inden for fire områder:

1. Overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse
2. Gennemførelse af ungdomsuddannelse
3. Gennemførelse af en erhvervskompetencegivende uddannelse
4. Overgangen fra uddannelse til arbejdsmarked.

Et par af analysens mange resultater inden for ovenstående områder viser blandt andet følgende:

- En femtedel af afgangseleverne opnår ikke en fuld afgangsprøve fra grundskolen med et karaktergennemsnit, der sikrer dem retskrav på en ungdomsuddannelse.
- Over de seneste ti år er de unges søgning til de gymnasiale uddannelser faldet, mens søgningen til erhvervsuddannelserne er steget i alle kommuner. Stx er fortsat er den mest søgte ungdomsuddannelse.
- Udviklingen i de unges veje fra grundskolen videre i uddannelsessystemet viser, at i alt 81 % har gennemført en kompetencegivende ungdomsuddannelse syv år efter 9. klasse.
- Andelen af personer i den arbejdsdygtige alder med en erhvervskompetencegivende uddannelse er 77 %. Der har været i fald i andelen af personer med en erhvervsfaglig uddannelse.
- Tilgangen til de erhvervsfaglige STEM-uddannelser (ingeniør, naturvidenskab, matematik, teknologi) og velfærdsuddannelser i absolutte tal falder.

Analysens resultater rummer en række opmærksomhedspunkter af betydning for Region Midtjyllands opgaver på uddannelsesområdet – og for alle aktører på uddannelsesområdet i regionen - i de kommende år.

Nikolai Weissert og Mette Christensen fra PLUSS præsenterer på mødet resultaterne af analysen. På baggrund heraf drøfter udvalget, hvilke overvejelser og opmærksomhedspunkter, der bør gives videre til de nye regionsrådspolitikere, som afsæt for deres arbejde med at sætte politisk og strategisk retning for Region Midtjyllands uddannelsespolitik fra 2026 og frem.

kl. 9.50	Baggrund for uddannelsesanalysen v/udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen
kl. 9.55	Oplæg om uddannelsesanalysen v/partner Nikolai Weissert fra PLUSS og chefkonsulent Mette Christensen
kl. 10.25-10:40	Spørgsmål og drøftelse

Beslutning

Nikolai Weissert og Frederik Milling Petersen fra Pluss præsenterede den strategiske analyse af uddannelsesområdet i Region Midtjylland.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Oplæg Analyse af ungdomsuddannelsesområdet i regionen

Punkt 3: Udbud af IB-uddannelsen på gymnasieområdet

1-10-76-2-24

Resume

Børne- og Undervisningsministeriet har igangsat en udbudsrunde med henblik på at etablere op til tre nye udbud af den internationale gymnasieuddannelse, International Baccalaureate (IB). Regionsrådet skal afgive indstilling til børne- og undervisningsministeren om den stedlige placering af de nye udbud i regionen.

Region Midtjylland har modtaget to ansøgninger fra henholdsvis Learnmark Horsens og Horsens Gymnasium og HF.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at det indstilles til Børne- og undervisningsministeren, at Learnmark Horsens godkendes til at udbyde IB-uddannelsen, og

at det indstilles til Børne- og undervisningsministeren, at Horsens Gymnasium & HF ikke godkendes til at udbyde IB-uddannelsen.

Sagsfremstilling

Børne- og Undervisningsministeriet begrundes den nye udbudsrunde i, at antallet af elever på den internationale gymnasieuddannelse (IB) forventes at stige med cirka 70 % frem mod 2033, og at den stigende efterspørgsel særligt vil være drevet af udenlandske elever. Det viser en undersøgelse gennemført af Epinion for Børne- og Undervisningsministeriet. Dertil er antallet af IB-elever i perioden 2012-2023 mere end fordoblet.

Udbudsrunderen har til formål at sikre en tilstrækkelig afdækning af det reelle behov for nye IB-udbud, herunder om der er lokalområder med et særlig stort behov.

IB er en toårig international gymnasial uddannelse, hvor undervisningssproget er engelsk. Der er mulighed for at tage en pre-IB i Danmark, inden selve IB-uddannelsen påbegyndes. Pre-IB er etårig og svarer til 1. g.

Der findes i dag på landsplan 13 offentlige IB-udbud og tre private, hvoraf fem udbydes på institutioner i Region Midtjylland: Struer Statsgymnasium, Ikast-Brande Gymnasium, Viborg Katedralskole, Aarhus Gymnasium Tilst, og Grenå Gymnasium.

Den endelige godkendelse fra Børne- og Undervisningsministeriet betinges af autorisation ved den internationale IB-organisation (IBO).

Der er ansøgningsfrist den 1. oktober 2025 hos Børne- og undervisningsministeriet. Placering af forhåndsgodkendte nye IB-udbud forventes offentliggjort i slutningen af 2025.

Vurdering af ansøgninger

Ministeriet vil i vurdering af ansøgningerne tage afsæt i følgende fire vurderingskriterier:

De nye IB-udbud:

- Skal bidrage til geografisk spredning på landsplan
- Skal være faglige og økonomisk bæredygtige
- Må ikke udtynde grundlaget for eksisterende nærliggende IB-udbud
- Skal understøtte muligheden for at tage en international gymnasial uddannelse i Danmark

Indkomne ansøgninger

Learnmark Horsens

Learnmark Horsens vurderer, at der er behov for et nyt IB-udbud i Horsens-området. Horsens Kommune har de senere år oplevet en stor vækst i antallet af internationale medarbejdere og kommunen har en række internationale virksomheder, der tiltrækker international arbejdskraft. Det er særdeles væsentligt for disse virksomheder, at der i området er relevante skoletilbud til deres ansattes børn. Horsens Kommune er blandt de geografiske områder i Danmark, hvor afstanden til eksisterende IB-uddannelser er stor. De nærmeste IB-institutioner ligger i Tilst, Kolding og Ikast med rejsetider på over en time for elever fra Horsens og omegn.

Learnmark anfører, at de vil kunne skabe et IB-udbud med et solidt og unikt fagligt og socialt studiemiljø, da de har et meget stærkt gymnasialt tilbud bestående af HHX og HTX og med ca. 1.000 elever og 90 undervisere. Skolen ser store muligheder for at skabe synergier, der dels vil styrke et IB-udbud, men som også vil komme de nuværende uddannelser til gavn. Dette fx i forhold til merkantile og naturvidenskabelige fag, men også i forhold til de kreative fag, da skolen har veletablerede værksteder, laboratorier med videre.

Learnmark har desuden mulighed for at tilbyde skolehjemsplasser til deres elever. IB-uddannelsen rekrutterer generelt fra et stort geografisk område, hvor transporttid kan være en udfordring for de unge, der er ca. 15-16 år, når de starter på uddannelsen.

Horsens Gymnasium & HF

Horsens Gymnasium & HF vurderer ligeledes, at der er behov for IB-uddannelsen i Horsens og Hedensted kommuner, idet kommunerne de seneste ti år har oplevet en markant stigning i udenlandsk arbejdskraft og antal børn og unge med vestligt statsborgerskab andet end dansk.

IB-uddannelsens struktur kræver en faglig bredde og tyngde af en institution, og det er Horsens Gymnasium & HF's vurdering, at de som en af landets største skoler med ca. 1.300 elever og 140 medarbejdere kan leve op til det og dertil har kompetencerne til at gennemføre undervisningen på et højt fagligt niveau. Skolen har fokus på naturvidenskab, sprog og internationalisering og har et bredt udbud af både STEM-fag og sprogfag.

Horsens Gymnasium & HF har en aftale med BGI akademiet i Bjerre om studieboliger. IB-eleverne vil der kunne blive en del af et ungdomsmiljø med mange typer af tilbud i fritiden. Horsens Gymnasium & HF anfører, at de på længere sigt også vil have mulighed for selv at investere i og bygge en kostafdeling på skolens grund, hvis ministeriet ser det som en mulighed.

Høringssvar

Både Learnmark Horsens og Horsens Gymnasium & HF har indhentet høringssvar fra naboinstitutioner, som udbyder IB-uddannelsen: Kolding Gymnasium, Ikast- Brande Gymnasium og Aarhus Gymnasium. De tre skoler har afgivet enslydende høringssvar til Learnmark Horsens og Horsens Gymnasium & HF. Høringssvarene indgår i ansøgningsmaterialet, der er vedlagt som bilag.

Kolding Gymnasium anerkender og støtter behovet for yderligere IB-udbud og støtter et nyt udbud i Horsens. Et udbud i Horsens vil bidrage til en god geografisk spredning af IB-udbuddene, også uden at udtynde grundlaget for eksisterende nærliggende IB-udbud, herunder Kolding Gymnasiums eget IB-udbud, bl.a. begrundet i lang transporttid for mulige IB-elever i Horsens til de eksisterende nærmeste udbud i henholdsvis Kolding, Ikast og Tilst.

Ikast-Brande Gymnasium og Aarhus Gymnasium, Tilst har begge afgivet negative høringssvar. De vurderer, at udbuddet i Region Midtjylland er dækket af de eksisterende skoler, og i stedet for at godkende flere tilbud anbefaler de, at man kvalificerer de eksisterende skoler, som også har kapaciteten til at optage flere elever.

Learnmark Horsens og Horsens Gymnasium og HF har begge indhentet støtteerklæringer fra Horsens Kommune, Business Horsens og Regionshospitalet Horsens, Derudover har Learnmark Horsens også indhentet støtteerklæringer fra Hedensted Kommune og en række virksomheder, blandt andet Velux, Danish Crown og Schur. Horsens Gymnasium og HF har yderligere indhentet støtteerklæring fra Insero. Støtteerklæringerne fremgår af ansøgningsmaterialet.

Administrationens vurdering

Administrationen anbefaler, at Learnmark Horsens ansøgning indstilles til godkendelse. Anbefalingen begrundes i, at der vurderes at være et behov for et nyt IB-udbud i Horsens på grund af stigningen i den internationale arbejdskraft i området, og at flere virksomheder efterspørger et internationalt uddannelses tilbud i Horsensområdet.

Administrationens indstilling af Learnmark Horsens begrundes primært i, at Learnmark med sine nuværende udbud af htx og hhx vil kunne skabe en anden og unik uddannelsesmæssig profil på sit IB-udbud i forhold til de øvrige IB-tilbud i Region Midtjylland, som alle er knyttet til en stx-uddannelse. Det er derfor vurderingen, at et nyt udbud vil kunne etableres, uden at udtynde grundlaget for de eksisterende nærmeste udbud.

Administrationen anbefaler endvidere, at ansøgningen fra Horsens Gymnasium & HF indstilles til afslag, hvilket begrundes i, at et yderligere IB-udbud knyttet til en stx-uddannelse kan være med til at udtynde grundlaget for de eksisterende fem udbud, der allerede er i Region Midtjylland.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at det indstilles til Børne- og undervisningsministeren, at Learnmark Horsens godkendes til at udbyde IB-uddannelsen, og

at det indstilles til Børne- og undervisningsministeren, at Horsens Gymnasium & HF ikke godkendes til at udbyde IB-uddannelsen.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Ansøgning fra Horsens Gymnasium og HF

Ansøgning fra Learnmark Horsens

Punkt 4: Orientering om status på elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet

1-10-76-2-24

Resume

Ansøgerne til de gymnasiale uddannelser er blevet fordelt af Børne- og Undervisningsministeriets fordelingsystem. Regionsrådet har en række opgaver i forbindelse med fordelingen, blandt andet fordeling af eftermeldere og behandling af genoptagelsessager. Regionsrådet har delegeret kompetencen vedrørende udførelsen af disse opgaver til administrationen. Der gives med sagen en status på disse opgaver.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orientering om elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Ansøgere til de gymnasiale uddannelser (stx, pre-ib, hf, hhx og htx) fik den 7. maj 2025 besked om, hvilket gymnasium de havde fået reserveret plads på efter sommerferien.

Der var samlet 11.786 ansøgere til de gymnasiale uddannelser. Det svarer til et fald på 2,8 % (338 ansøgere) i forhold til 2024. Faldet af ansøgere er sket på tværs af uddannelsesretningerne og er mest udfordret på htx-området, som nu over en årrække har oplevet et fald i ansøgere.

Ansøgerne til de gymnasiale uddannelser fordeles af Børne- og Undervisningsministeriets fordelingsystem. I den centrale fordeling fik 97 % af ansøgerne til de gymnasiale uddannelser i Region Midtjylland opfyldt deres førsteprioritet. I Aarhus, hvor der er flere overansøgte gymnasier, fik lidt færre opfyldt deres førsteprioritet. Her fik 91 % af samtlige ansøgere til de gymnasiale uddannelser opfyldt deres 1. prioritet, mens 89 % af ansøgerne fik deres førsteprioritet på stx-området og 90 % af ansøgerne fik opfyldt deres førsteprioritet på hhx-området.

Den primære fordeling af ansøgere i regionen er således sket på stx- og hhx-området i Aarhus, hvor 187 stx-ansøgere og 89 hhx-ansøgere er blevet fordelt. STX-ansøgerne er primært blevet fordelt til Aarhus Gymnasium Tilst samt Viby Gymnasium og HF. En del af de elever, der var blevet fordelt til Aarhus Gymnasium Tilst, har dog efterfølgende søgt og fået plads på et andet gymnasium. Det betyder, at gymnasiet har et lavere elevtal ved skolestart, end det, som var tildelt i den centrale fordeling.

Der har igen i år været en stor søgning på hhx-området, hvor College360 i Silkeborg og Aarhus Business College i Viby har fået flere ansøgere, end de har bygningsmæssig kapacitet til at optage. Der kunne ikke findes plads til 120 førsteprioritetsansøgere til hhx i den centrale fordeling. En stor del af ansøgere på hhx-området var ufordelte ansøgere, hvor regionen skulle finde plads til dem. Administrationen har i fordelingsperioden været i tæt dialog med de to berørte hhx-institutioner om at hæve kapaciteten midlertidigt for at gøre plads til ansøgerne. Det betyder, at næsten alle hhx-ansøgere hen over fordelingsperioden har fået tildelt deres ønskede gymnasium.

Status på opgaver i fordelingsprocessen

Nedenfor gives en status på de fordelingsopgaver, hvor regionsrådet har delegeret kompetencen til administrationen.

Hævet kapacitet

Det har i fordelingsperioden været nødvendigt at hæve kapaciteten midlertidigt på stx-området i Aarhus og Silkeborg, hvor kapaciteten er blevet hævet med få pladser på Århus Statsgymnasium, Aarhus Katedralskole, Marselisborg Gymnasium, Risskov Gymnasium, Egå Gymnasium og Silkeborg Gymnasium for at finde plads til ufordelte ansøgere og i forbindelse med genbehandlingssager.

Det har på hhx-området været nødvendigt at hæve kapaciteten på College360 i Silkeborg og Aarhus Business College i Viby for at finde plads til ufordelte ansøgere og i forbindelse med genbehandlingssager og ønske om omvalg af uddannelsesretning.

Kapaciteten er på hf-området hævet midlertidigt på tværs af regionen for at gøre plads til eftermeldere. Hf-området har hen over fordelingsperioden oplevet et stort frafald, hvorved de fleste hf-institutioners kapacitet ligger på niveau med den udmeldte endelige kapacitet.

Vurdering af ønsket forrang som følge af handicap

Administrationen vurderede i perioden 15. januar til 18. marts 2025 tildeling af forrang som følge af handicap. Der blev i alt indsendt 28 ansøgninger, hvoraf seks opfyldte kriterierne for at kunne tildeles forrang. Der blev i forrangsvurderingen lagt vægt på, om der var tale om et fysisk handicap, og om forholdene på den ansøgte skole tager et særligt hensyn til det pågældende handicap.

De ansøgninger, som ikke er blevet tildelt forrang, er faldet på, at de ikke har omhandlet fysisk handicap, samt at der er søgt forkert forrang. Der gives fx forrang til autisme, ordblindhed og særlige tilrettelagte forløb under andre forrangsbestemmelser, som vurderes af skolerne selv.

Fordeling af ufordelte ansøgere

Administrationen fordelte i perioden 24. april til 3. maj 2025 i alt 124 ufordelte ansøgere. Det vil sige rettidige ansøgere, som den centrale fordelingsmekanisme ikke kunne fordele, fx hvor ansøger alene har søgt overansøgte gymnasier, og hvor de ikke har kunnet tildeles en plads inden for 45 minutters transporttid fra deres bopæl. Kapaciteten måtte hæves midlertidigt med i alt 48 pladser for at finde plads til disse ansøgere. Stx blev hævet med 23 pladser og hhx med 25 pladser (se bilag).

Fordeling af eftertilmeldere

Administrationen har i perioden 9. maj til 9. august 2025 fordelt i alt ca. 1.400 eftertilmeldere, som har søgt efter ansøgningsfristen, og omvælgere, som i perioden 9. maj til 1. juli 2025 har ønsket at gøre omvalg af tildelt institution eller uddannelsesretning.

Fordelingen af eftertilmeldere har hovedsageligt været til hf-området, og fordelingen af omvælgere har primært været på hhx- og stx-området.

Afgørelse i genoptagelsessager og behandling af klager

Administrationen har i alt behandlet 43 genoptagelsessager. Det er et lavere antal end sidste år, hvor der var 64 genoptagelsessager.

Der er 29 genoptagelsessager, der har fået helt eller delvist medhold. Genoptagelsessagerne omhandler typisk tvivl om transporttid, ønske om specifikke studieretninger eller trivselsudfordringer. Der er givet medhold i sager, hvor der var tale om fremkommelighed grundet handicap, dokumenterede flyttesager, trivsel og tildelt ny prioritet eller uddannelsesretning.

Der var 23 genoptagelsessager, der omhandlede stx i Aarhus, og 20 sager, der omhandlede hhx Aarhus og Silkeborg.

Der er ikke modtaget nogen retlige klager af regionens afgørelser af genoptagelsessager.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orientering om elevfordeling og kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet tages til efterretning.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Oversigt over elevtal og kapacitet

Overblik over fordelingen af ufordelte ansøgere

Punkt 5: Forslag til udmøntning af råderum i 2025 på regional udviklingsområdet

1-22-76-1-25

Resume

Der er i 2025 et råderum på i alt 8,5 mio. kr. til udmøntning inden for rammen for regional udvikling. Råderummet er opstået som følge af uforbrugte midler fra puljen til pris- og lønregulering, justerede forudsætninger for løn- og personaleudgifter samt et mindre beløb fra den administrative udviklingspulje.

Det foreslås, at midlerne udmøntes til fire konkrete indsatser på regional udviklingsområdet med henblik på at sikre en fuld udnyttelse af rammen i 2025.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at forslag til udmøntning af råderum på regional udviklingsområdet på 8,5 mio. kr., jf. bevillingsændringen i tabel 1, godkendes.

Sagsfremstilling

Der er på regional udviklingsområdet et samlet råderum på 8,5 mio. kr. til udmøntning som engangsmidler, der kan anvendes til aktiviteter gennemført i 2025. Råderummet skyldes primært to forhold:

Der blev for det første, i forbindelse med Budget 2025, afsat en pulje til dækning af et eventuelt behov for pris- og lønregulering (PL-rul), hvor eventuelle restmidler i puljen skal udmøntes politisk. Da meldingen fra Danske Regioner nu er, at det aktuelle pris- og lønniveau vurderes at svare til det faktiske, kan restmidlerne på puljen nu udmøntes. De uforbrugte midler på 3,9 mio. kr. kan derfor frigives til anden anvendelse.

Der forventes for det andet et mindreforbrug på flere områder, som konsekvens af sundhedsreformen 2024, der allerede har haft effekt på aktiviteterne i 2025. Det vurderes, at der er et mindreforbrug på 0,5 mio. kr. på den administrative udviklingspulje og et mindreforbrug på 4,1 mio. kr. på bevillingen planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter til løn og personaleomkostninger.

Det samlede råderum på 8,5 mio. kr. foreslås udmøntet i 2025 med henblik på at understøtte relevante initiativer inden for regional udviklingsområdet.

Forslag til udmøntning af råderum på regional udviklingsområdet

Der er udarbejdet et forslag til udmøntning af råderummet på 8,5 mio. kr., der fremgår af tabel 1. De enkelte forslag er beskrevet efter tabellen.

Tabel 1. Oversigt over bevilling					
1.000 kr.	Drift 2025	Drift 2026	Drift 2027	Drift 2028	Drift 2029 og frem
2025 p/l (2026 og frem = 2026 p/l)	Udgift	Udgift	Udgift	Udgift	Udgift
<i>Bevillingsændringer¹</i>					
Regionale udviklingsaktiviteter					
Administrativ udviklingspulje	-500				
Regional Udvikling i øvrigt					
Pulje til håndtering af PL-rul	-3.900				
Planlægnings- analyse- og udviklingsudgifter					
	-4.100				
Regionale udviklingsaktiviteter					
Udannelse: 'Øget lærlingetrivsel'	2.000				
Kulturudviklingspuljen	4.271				
Miljø					
Råstoffer	1.500				
Regional Udvikling i øvrigt					
Pulje til senere udmøntning	729				
Bevillingsændringer i alt	0	0	0	0	0

¹+ = øgede udgifter og - = reducerede udgifter

Uddannelse: Øget lærlingetrivsel - gennem bedre lærlingeledelse

Det foreslås, at der i 2025 udmøntes 2,0 mio. kr. af råderummet til et forprojekt, der omfatter analyse, metodeudvikling og pilotafprøvning forud for et landsdækkende hovedprojekt.

Tradium står bag udviklingen af et projekt, der skal styrke trivsel og øge gennemførelsen blandt lærlinge på erhvervsuddannelsernes hovedforløb. Over 10 % afbryder i dag deres uddannelse tidligt i oplæringsperioden, selvom de har en aktiv uddannelsesaftale med en virksomhed. Forprojektet skal udvikle og afprøve metoder til at måle og forbedre lærlingetrivsel i praktikforløbet med fokus på bedre lærlingeledelse og tættere samarbejde mellem skole, virksomhed og lærling.

Målet er at reducere frafaldet til 5 %, svarende til en fastholdelse af op mod 1.300 flere lærlinge frem mod 2030. Der arbejdes med fire indsatsområder: anonyme trivselsmålinger, opkvalificering af oplæringsansvarlige, integration af specialpædagogisk støtte (SPS) mellem skole og virksomhed samt etablering af lærlingefællesskaber for at mindske ensomhed.

Det samlede hovedprojekt involverer syv erhvervsskoler fra hele landet og har et budget på 35 mio. kr. Der søges om 15-20 mio. kr. fra Tietgenfonden, og skolerne bidrager selv med medfinansiering.

Kulturudviklingspuljen

Det foreslås, at 4,2 mio. kr. af det samlede råderum i 2025 udmøntes til kulturpuljen. Kulturpuljen er i 2025 målrettet projekter på sundheds- og kulturområdet. Der har i år været et ekstraordinært højt antal kvalificerede ansøgninger, og det vurderes derfor, at der kan udmøntes yderligere 4,2 mio. kr. til projekter, der lever op til puljens kriterier.

Bevilling til kulturpuljen vil muliggøre en udvidet og målrettet indsats inden for kultur som sundhedsfremme. Dette vil ikke alene bidrage til at styrke og udvikle det lokale kulturliv, men også fremme borgernes trivsel og livskvalitet ved at integrere kulturelle aktiviteter som en væsentlig del af folkesundhedsindsatsen. Dermed understøttes både social sammenhængskraft og borgernes mulighed for et aktivt og meningsfuldt liv.

Råstofområdet

Det foreslås, at der i 2025 afsættes i alt 1,5 mio. kr. af råderummet i 2025 til tre indsatsområder på råstofområdet. Hver indsats forventes at anvende ca. 0,5 mio. kr. i 2025.

- Det digitale ansøgningssystem til råstofindvindingstilladelse (RIT), som de fem regionerne i samarbejde har udviklet og drevet de sidste ti år, skal opdateres og forbedres, så det lever op til nutidige digitale krav og samtidig gøres mere brugervenligt.
- Der er hele tiden brug for ny opgravede råstoffer til bygge og anlægssektoren, og regionen er forpligtet til at sikre, at de nødvendige råstoffer er tilgængelige til de kommende generationer. Derfor er der brug for flere undersøgelser af nye steder, hvor der i fremtiden potentielt kan indvindes råstoffer fra. Der skal laves undersøgelser af steder omkring Aarhus og langs E45, hvor der også i fremtiden vil være den største efterspørgsel efter råstoffer, som dermed minimere transporten.
- Arbejdet med den næste råstofplan er i fuld gang, og der er i den forbindelse behov for rådgiverbistand til miljøvurdering af nye råstofgraveområder, da der er en stigende kompleksitet og lovkrav til indholdet i disse miljøvurderingsrapporter.

Pulje til senere udmøntning til klimaprojekt-overdragelse

Det foreslås, at 0,7 mio. kr. af det samlede råderum afsættes i en pulje til senere udmøntning til at understøtte en god overdragelse af regionens klimaprojekter. Regionen har gennem en årrække ydet en betydelig indsats i udviklingen og gennemførelsen af eksternt forankrede klimaprojekter. Hovedparten af projekterne er nu i færd med at blive overdraget til nye værtsorganisationer eller samarbejdspartnere. Det foreslås, at midlerne anvendes til at understøtte opstart og forankring hos de nye aktører for at sikre kontinuitet i projekterne i en overgangsperiode i 2025.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til udmøntning af råderum på regional udviklingsområdet på 8,5 mio. kr., jf. bevillingsændringen i tabel 1, godkendes.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 6: Behandling af ansøgninger til puljen for sundhed og kultur

1-26-4-25

Resume

Region Midtjylland har modtaget 17 ansøgninger om tilskud på i alt 29,885 mio. kr. til regionens pulje til videreudvikling og forankring af eksisterende initiativer inden for sundhed og kultur. Administrationen indstiller 8 ansøgninger til et samlet tilskud på 14,303 mio. kr. Alle projekterne indstilles til et tilskud på mere end 1 mio. kr. De øvrige 9 ansøgninger indstilles til afslag.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at der bevilges 14,303 mio. kr. til 8 projekter fra kulturudviklingspuljen i 2025, jf. tabel 1, under forudsætning af at der bevilges 4,271 mio. kr. af det samlede råderum i 2025 for regional udviklingsområdet til kulturpuljen,

at der foretages en intern om-disponering af kulturmidler i 2025 jf. tabel 2, og

at der gives afslag til 9 ansøgninger, jf. bilag.

Sagsfremstilling

Region Midtjyllands kulturudviklingspulje er i indeværende år omdannet til en pulje med henblik på videreudvikling og forankring af eksisterende initiativer, der opererer i krydsfeltet mellem kultur og sundhed. Puljen udmøntes via en ansøgningsrunde med ansøgningsfrist den 6. juni 2025. Potentielle ansøgere har pr. 5. maj 2025 indsendt deres projektidéer til administrationen, som efterfølgende har indledt dialog med ansøgerne for at kvalificere projekterne i forhold til puljens kriterier.

Der er modtaget 21 projektidéer, hvoraf 17 ansøgere har valgt at indsende en endelig ansøgning om tilskud. De 17 ansøgninger søger om tilskud på i alt 29,885 mio. kr. ud af et samlet budget på i alt 56,056 mio. kr. Alle ansøgninger søger om et tilskud på mere end 1 mio. kr.

Administrationens vurdering af ansøgninger

Administrationen har vurderet de indkomne ansøgninger i forhold til de opstillede kriterier for tilskud fra puljen. Der er modtaget et øget antal ansøgninger af høj faglig kvalitet i den aktuelle ansøgningsrunde sammenlignet med tidligere ansøgningsrunder. Denne udvikling tilskrives primært skærpelsen af puljens kriterier - fx at der i denne runde søges projekter af en vis modenhed og størrelse, men også den ekstra ansøgningsrunde, hvor administrationen har kvalificeret projektidéerne i dialog med ansøger. Administrationen følger desuden de indstillede projekter tæt, både gennem rådgivning og løbende opfølgning efter uddelingen af midler for at sikre en målrettet og kvalificeret indsats samt gode resultater.

De indkomne ansøgninger er vurderet på en score mellem 0-5 point for hver af puljens fire kriterier - potentiale og effekt, partnerskab og organisering, økonomi og levedygtighed samt læringsopsamling og evaluering. Den maksimale score, et projekt kan modtage, er dermed 20 point. Der er 8 ansøgninger, som hver opnår en samlet score på mere end 12 point. De vurderes til i høj eller nogen grad at opfylde puljens kriterier for tilskud og indstilles derfor til godkendelse, jf. tabel 1. Der er 9 ansøgninger, som hver opnår en samlet score under 12 point. De vurderes til i lav grad at opfylde puljens kriterier for tilskud og indstilles derfor til afslag.

Der kan læses mere om de indkomne ansøgninger og administrationens vurderinger af ansøgningerne i vedlagte bilag.

Økonomi

Den økonomiske ramme for Kultur som sundhedsfremme i 2025 blev præsenteret på regionsrådsmødet i april. Kulturpuljen er i juli 2025 på i alt 8,388 mio. kr. Puljen tilføres yderligere 4,271 mio. kr., under forudsætning af at en andel af råderummet i 2025 for regional udviklingsområdet udmøntes til kulturpuljen. Dette behandles i sagen "Forslag til udmøntning af råderum i 2025 på regional udviklingsområdet" på denne dagsorden.

Det indstilles, at der foretages en intern om-disponering af strategiske kulturmidler på 0,500 mio. kr., jf. tabel 2. Midlerne var oprindeligt afsat til projektet *Gødstrup Lab*, som er udsat og derfor ikke forventes realiseret inden for 2025-budgettet. Beløbet foreslås i stedet udmøntet som en del af kulturpuljen.

Det samlede ansøgte beløb fra de otte projekter, der foreslås tildelt tilskud, udgør 14,303 mio. kr. Den samlede ramme til udmøntning, jf. ovenstående, udgør 13,159 mio. kr., hvilket svarer til den faktiske udgift til projekterne, når der er taget højde for refusion af kulturmoms. Tabel 1 giver et samlet overblik over de projekter, der foreslås imødekommet, samt den tilhørende finansiering.

Tabel 1. Ansøgninger og finansiering

1.000 kr.	2025
<i>Ansøgninger, der indstilles til tilskud</i>	14.303
3. En passende positiv forstyrrelse 2, De Danske Omsorgsklovne	1.325
5. Daghøjskole i Psykiatrien, Kompetencehuset	2.136
7. Narrativ medicin i den kliniske hverdag, Aarhus Universitet	2.036
9. Offsides Sociale Haver Gødstrup, WeShelters	2.000
15. Neurokor, Sangens Hus	1.616
17. Fod på gulv - trin 2, TEMPI	1.585
19. Ordstrøm, Forfatterskolen PS!	1.111
21. En skønlitterær infrastruktur, Læseforeningen	2.494
<i>Momsrefusion ved tilskud til alle projekter</i>	-1.144
Ansøgninger i alt	13.159
<i>Finansiering</i>	
Kulturudviklingspuljen 2025	-8.388
Midler tilført fra råderum på øvrig Regional Udvikling	-4.271
Intern omdisponering af kulturmidler	-500
Finansiering	-13.159
Total	0

Tabel 2. Intern omdisponering af kulturmidler

1.000 kr.	2025
<i>Regionale Udviklingsaktiviteter, Kulturmidler</i>	
Strategisk implementeringsindsats	-500
Kulturudviklingspuljen 2025	500
Total	0

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der bevilges 14,303 mio. kr. til 8 projekter fra kulturudviklingspuljen i 2025, jf. tabel 1, under forudsætning af at der bevilges 4,271 mio. kr. af det samlede råderum i 2025 for regional udviklingsområdet til kulturpuljen,

at der foretages en intern omdisponering af kulturmidler i 2025 jf. tabel 2, og

at der gives afslag til 9 ansøgninger, jf. bilag.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Resumeer og indstillinger

Geografisk fordeling af indstillede ansøgninger

Alle ansøgninger, uden bilag

Punkt 7: Strategisk partnerskabsaftale og medlemskab af Landdistrikternes Fællesråd

1-15-0-76-1-24

Resume

Regionsrådet besluttede i januar 2025 at gå i dialog med Landdistrikternes Fællesråd (LDF) om medlemskabets karakter, idet regionens adgang til at arbejde med en selvstændig landdistriktsindsats ophører fra 2026. Det indstilles, at Region Midtjylland forsætter sit medlemskab, og at der i tillæg hertil indgås en strategisk partnerskabsaftale fra 2026, der prioriterer de områder, hvor regionen og LDF fremover kan samarbejde.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at Region Midtjylland fortsætter sit medlemskab af LDF pr. 1. januar 2026, og

at udkast til strategisk partnerskabsaftale med LDF fra 2026 godkendes.

Sagsfremstilling

Sundhedsstrukturen indebærer, at Region Midtjyllands adgang til at arbejde med en selvstændig landdistriktsindsats bortfalder fra 2026. Regionsrådet besluttede derfor i januar 2025 at gå i dialog med LDF om medlemskabets og samarbejdets karakter fra 2026.

Udvalg for regional udvikling drøftede i marts 2025 muligheden for at indgå en strategisk partnerskabsaftale med LDF, og udvalgets formandskab har i forlængelse heraf drøftet mulige fremtidige samarbejdsmodeller. De foreløbige resultater af dialogen blev drøftet på mødet i udvalget for regional udvikling i maj 2025, hvor udvalget besluttede, at administrationen skulle vende tilbage med et oplæg om fremtidens samarbejde med LDF til politisk beslutning.

Det foreslås på baggrund heraf, at Region Midtjylland fastholder sit medlemskab af LDF i 2026 og frem, og at der i tillæg hertil indgås en strategisk partnerskabsaftale. Partnerskabsaftalen skal rammesætte det politiske samarbejde mellem regionen og LDF samt rammesætte samarbejdet om konkrete projekter inden for områder som sundhed, miljø, uddannelse og mobilitet.

Medlemskab af LDF fra 2026

Region Midtjylland har siden 2020 været medlem af LDF som en del af den regionale gruppe, hvor alle regioner (undtagen Region Hovedstaden) har været repræsenteret. Regionsrådsmedlem Morten Flæng er af den regionale gruppe valgt som bestyrelsesmedlem. Region Midtjylland har desuden i perioden 2021-2024 haft en samarbejdskontrakt med LDF, hvor regionen og LDF har stået for fælles arrangementer, fx Landdistriktsforskningens Dag.

Et fremtidigt medlemskab skal fokuseres omkring konkrete samarbejdsinitiativer inden for regionale opgaveområder som sundhed, miljø, uddannelse og mobilitet, da regionen ikke har adgang til at arbejde med en selvstændig landdistriktsindsats. Derfor forudsættes det her, at et medlemskab ikke indebærer udpegning af politiske repræsentanter til bestyrelsen, men derimod adgang til at samarbejde med LDF, når det er relevant i forhold til de regionale opgaver samt mulighed for deltagelse i konferencer, videndeling med videre.

Den årlige pris for medlemskab er p.t. 50.000 kr. årligt, hvilket foreslås finansieret af rammen til regional udvikling, da det vurderes, at samarbejdet med LDF primært vil foregå på de regionale udviklingsområder.

Afklaring af regionens fortsatte medlemskab skal ske inden den 1. oktober 2025, som er fristen for udmeldelse pr. 31. december 2025.

Region Sjælland har politisk besluttet at melde sig ud af LDF med udgangen af 2025, dog med fortsat politisk opbakning til deltagelse i konkrete projektsamarbejder. Region Syddanmark og Region Nordjylland behandler en indstilling i september om, at medlemskabet fastholdes efter 2026.

Danske Regioner melder sig ind i LDF fra 2026. Danske Regioner er ikke medlem i dag.

Strategisk partnerskabsaftale

LDF og regionen har et fælles mål om at sikre balance og gode rammer for at leve det gode liv i hele Region Midtjylland.

Der er vedlagt et forslag til en fireårig strategisk partnerskabsaftale gældende fra 2026.

Den strategiske partnerskabsaftale sætter rammen for et politisk samarbejde i forhold til samarbejde med nationale aktører og konkrete initiativer på områder af betydning for landdistrikternes vilkår og udmøntning af regionens opgaver, særligt i landdistrikterne. I partnerskabsaftalen fokuseres der på indsatser og initiativer, som kan realisere det fælles mål med afsæt i de regionale opgaveområder og partnerskaber inden for sundhed, mobilitet, uddannelse og miljø.

Finansiering af konkrete samarbejdsprojekter afklares, når muligheden for projektsamarbejde opstår.

Udkast til strategisk partnerskabsaftale er vedlagt som bilag.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland fortsætter sit medlemskab af LDF pr. 1. januar 2026,

at udkast til strategisk partnerskabsaftale med LDF fra 2026 godkendes, og

at det indgår i aftalen, at der holdes et årligt møde mellem formandskabet for udvalg for regional udvikling og formandskabet for Landdistrikternes Fællesråd.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Udkast til strategisk partnerskabsaftale

Punkt 8: Orientering om Flyt Dig-projektet #

1-30-75-1-25

Resume

Region Midtjylland tester tiltag for at skabe mere bæredygtig pendling hos syv virksomheder i Skejby med Flyt Dig-projektet. Flyt Dig-kampagnen og tiltagene startede i maj 2025, og der gives en status for projektet.

Projektet er en udmøntning af to anbefalinger fra Regionalpolitisk forum om mobilitet. Dels en anbefaling om at rådgive virksomheder i at arbejde med medarbejdertransport og dels en anbefaling om at udvikle kampagner for at motivere til mere bæredygtig transport.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orientering om Flyt Dig-projektet tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Effekten af Flyt Dig-kampagnen og -projektet

Region Midtjyllands Flyt Dig-kampagne og -projekt tester tiltag sammen med virksomheder i Skejby i Aarhus for at se, om det kan få flere medarbejdere til at pendle mere bæredygtigt. Der er lavet kommunikation og tiltag både om elcykler, samkørsel og kollektiv trafik i projektet. Der har blandt andet været kommunikation med bannere og plakater hos virksomhederne, og i Skejby har der været plakater ved busstoppesteder, wayfinding og foliering af letbanetog med budskaber fra kampagnen.

Især test af elcykler har haft en stor interesse og viser også en god effekt. Over 160 medarbejdere fra de deltagende virksomheder tester i projektet en elcykel, og data fra de spørgeskemaer, som testdeltagerne udfylder efter endt testperiode, viser, at:

- 62 % af testdeltagerne typisk kørte alene i bil til arbejde
- 53 % af dem kun sjældent eller slet ikke cyklede før testen
- 58 % overvejer at købe en elcykel efter testen - 18 % svarer, at de helt sikkert vil købe en elcykel, og 4 % havde allerede købt en elcykel, da de svarede på spørgeskemaet.

Udlån af elcykler viser derfor et potentiale for at hjælpe medarbejdere med at ændre vaner og skifte bilen ud med en elcykel til deres pendling.

Samkørsel har der desværre ikke været samme interesse for. Nabogo har haft en stand hos de deltagende virksomheder, hvor interesserede medarbejdere kunne komme forbi og høre om samkørsel og få hjælp til at komme i gang, men det er minimalt, hvad der har været af samkørsel ved hjælp af Nabogo-appen efterfølgende.

Administrationen undersøger sammen med Nabogo og de interesserede virksomheder, om der skal ske yderligere tiltag i efteråret for at vurdere, om der kan skubbes til interessen og dermed effekten.

Opsamling af læringen og vejledning til virksomheder

Regionen samarbejder med Klimaalliancen i Aarhus Kommune og dens arbejdsgruppe om medarbejdermobilitet, hvor der sidder flere virksomheder med, blandt andet VIA University College, Aarhus Universitetshospital, Salling Group og Bestseller. Arbejdsgruppen samler ideer, gode råd og eksempler i et produkt, som deles med interesserede virksomheder i Aarhus Kommune. Læringen fra Flyt Dig-projektet vil indgå i dette produkt.

Hvorvidt Region Midtjylland fremadrettet skal vejlede virksomheder om bæredygtig pendling, fremlægges til politisk drøftelse på et senere tidspunkt. Det afventer blandt andet afrundingen af indsatserne i Vestjylland, hvor regionen samarbejder med fire virksomheder, blandt andet KP Components i Spjald og Arla Foods Ingredients Group i Videbæk. Og det afventer afrundingen af de pendlingstiltag, som regionen også arbejder med på egne lokationer; Regionshospitalet i Gødstrup samt Regionshuset på Skottenborg, i regi af Interreg ØKS-projektet MOVE. Der er fx udvalgt 20 parkeringspladser, der er reserveret til medarbejdere, der kører sammen ved Gødstrup. Og til efterårets bestillingsrunde bliver det muligt for regionens medarbejdere at bestille et pendlerkort til den kollektive trafik på bruttolønsordning.

Om Flyt Dig-projektet

Flyt Dig-projektet er et samarbejde mellem Region Midtjylland og seks virksomheder i Skejby. Virksomhederne er: Aarhus Universitetshospital, inkl. AUH Psykiatri og Regionsapoteket, VIA University College, SOSU Østjylland, Vestas, INCUBA og NRGi. Midttrafik og Aarhus Letbane deltager også i projektet.

Region Midtjylland er projektleder og deltager desuden med regionshuset på Olof Palmes Alle i Skejby. Projektet indeholder en kampagne med hovedbudskabet: "Flyt dig – for klimaet, for fremtiden, for fællesskabet".

Flyt Dig-projektet udspringer af Regionalpolitisk forum om mobilitet, som blev afholdt i efteråret 2024. Forummet anbefalede, at regionen tog initiativ til at rådgive virksomheder i, hvad de kan gøre for at fremme bæredygtig pendling blandt deres medarbejdere, samt at lave en kampagne, som opfordrer midtjyderne til at transportere sig på nye måder.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orientering om Flyt Dig-projektet til efterretning.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere politisk behandling

Regionsrådet godkendte den 26. juni 2024 projektet, som dengang hed Bæredygtig Pendling.

Regionsrådet godkendte den 28. februar 2024 anbefalingerne fra det regionalpolitiske forum.

Punkt 9: Orientering om Evaluering af HerningUng

1-30-75-4-21

Resume

Region Midtjylland og Herning Kommune har i forsøgsprojektet HerningUng tilbudt unge under 26 år billetter til halv pris i alle busser i Herning Kommune fra 1. oktober 2024 til juni 2025. Region Midtjyllands evaluering af projektet viser, at HerningUng generelt er blevet modtaget positivt af unge og deres forældre, og at pris har en effekt på de unges valg af transportmiddel. En lavere pris motiverer unge til at benytte kollektiv trafik i højere grad, især unge der allerede benytter kollektiv transport.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at evalueringen af forsøgsprojektet HerningUng tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland og Herning Kommune har i forsøgsprojektet HerningUng tilbudt billetter til halv pris til unge under 26 år i alle busser i Herning Kommune fra oktober 2024 til juni 2025. Midttrafiks opgørelse viser, at der i perioden er solgt i alt 1.716 HerningUng-billetter.

Region Midtjylland har evalueret forsøget med henblik på blandt andet at forstå prisens betydning for unges valg af kollektiv transport.

Evaluering af forsøg med HerningUng

Evalueringen viser, at HerningUng generelt er blevet modtaget positivt af unge og deres forældre, og at pris har en effekt på de unges valg af transportmiddel.

Lavere priser motiverer unge til at benytte kollektiv transport. Det er især unge, der allerede benytter kollektiv transport i en vis udstrækning, der motiveres af en lavere pris. De unge er typisk en lavindkomst og prissensitiv gruppe, hvor prisen har en stor betydning for den enkeltes økonomi. Prisopfattelsen hos unge kan dog også være påvirket af, at deres forældre tager sig af flere af deres udgifter. Fx har mere end en tredjedel af forældrene i undersøgelsen købt HerningUng på vegne af deres barn.

Der har i evaluering været fokus på den optimale pris. HerningUng-billetterne gælder for 30 dage, og unge vurderer, at prisen bør være mellem 77-122 kr. pr. måned, når der spørges åbent ind til den optimale pris. Evalueringen viser dog samtidig, at størstedelen af de unge, der har benyttet HerningUng, har været glade for produktet og vurderer, at det er et godt produkt til prisen på 210 kr. per måned. Et ordinært ungdomskort koster 420 kr. pr. måned.

Evalueringen af HerningUng peger på, at der er et større potentiale for at få unge til at benytte kollektiv transport, hvis billigere produkter er til rådighed tidligt i deres uddannelsesforløb, og før de får kørekort. Undersøgelsen peger også på, at forældre har en indvirkning på unges transportvaner, fx dialog om kollektiv transport, hvis de vælger at stille en bil til rådighed eller kører deres næsten voksne barn til og fra aktiviteter. De adspurgte forældre vurderer dog, at deres indflydelse er størst blandt de 16-17 årige, inden de får kørekort.

Anbefalinger til lignende projekter

Evalueringen kommer også med anbefalinger til justeringer, hvis der skal laves lignende projekter i fremtiden. Det drejer sig om:

- Billetten skal gælde i både bus og tog
- Billetten kan gøres nemmere at bruge ved at indføre månedsgyldighed med fast fornyelsesdato og automatiske påmindelser
- Mere kommunikation om produktet
- Tydeliggøre billetens gyldighedsområde, fx zonegrænse
- Tilbyde hybridbillet/tilkøbsbillet til unge, der rejser på tværs af kommunegrænsen

Herning Kommune fortsætter forsøget i Herning Kommunes bybusser til og med juni 2026.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog evalueringen af forsøgsprojektet HerningUng til efterretning.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere politisk behandling

Udvalget for Regional Udvikling besluttede 5. marts 2025 at forlænge HerningUng til og med juni 2025.

Bilag

Evaluering af HerningUNG, juni 2025

Punkt 10: Strategigrundlag for styrket samarbejde med civilsamfundet

1-00-14-22

Resume

Udvalg for lighed i sundhed har arbejdet målrettet med initiativer, der skal fremme lighed i sundhed, herunder også samarbejdet med civilsamfundet. På den baggrund fremlægges et notat, der skal danne grundlag for en kommende strategi og strategiproces med sigte på et mere systematisk samarbejde med civilsamfundet, til godkendelse.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at notatet "Sammen om fremtidens sundhed – Civilsamfundets rolle i et ligeværdigt sundhedsvæsen", der sætter retning for den kommende strategi og strategiproces, godkendes,

at der igangsættes et arbejde med udvikling af en strategi, der sætter en tydelig retning for samarbejdet med civilsamfundet igennem en inddragende proces med involvering af alle relevante aktører,

at ikke-disponerede midler på "Puljen til øget lighed i sundhed" fra 2026 og frem fordeles ligeligt mellem hvert af de fem sundhedsråd, øremærket og målrettet indsatser med sociale investeringer og til konkrete samarbejdsinitiativer med civilsamfundet,

at der i 2025 afsættes en økonomisk ramme på 1,0 mio. kr. til forberedelse og gennemførelse af den inddragende strategiproces, herunder til administrativ forberedelse i resten af 2025 og gennemførelse i 2026, og

at midlerne finansieres af "Puljen til nye initiativer til øget lighed i sundhed".

Sagen behandles i følgende stående udvalg

Hospitalsudvalget
Udvalg for nære sundhedstilbud
Udvalg for regional udvikling
Psykiatri- og socialudvalget

Sagsfremstilling

Region Midtjylland står med sundhedsreformen over for en historisk mulighed for at gentænke sundhedsvæsenet – ikke kun i behandlingssystemet, men i samspil med borgerne og civilsamfundets aktører. Civilsamfundet spiller en central rolle i at fremme trivsel, forebygge sygdom og skabe sammenhæng i borgernes liv og har en særlig forudsætning for at møde borgerne med tillid og nærvær.

Et styrket og mere systematisk samarbejde med civilsamfundet er en nødvendighed for at indfri reformens ambitioner – særligt målet om mere lighed i sundhed på tværs af geografi og sociale skel. Civilsamfundets bidrag anses som væsentligt, både i udviklingen af velfærdssamfundet og som en styrkelse af demokratisk deltagelse. Civilsamfundet skal ses som et supplement til den offentlige indsats og ikke som en erstatning.

Udvalg for lighed i sundhed har i perioden 2022-2025 arbejdet målrettet med initiativer, der skal fremme lighed i sundhed. Selvom den professionelle sundhedsindsats primært varetages af regionerne, har udvalget haft et særligt fokus på den viden og de ressourcer, der findes i civilsamfundet.

Udvalg for lighed i sundhed har haft som ambition at lægge et solidt fundament for det videre arbejde i det kommende regionsråd og i de nye sundhedsråd. Målet er at sikre, at perspektivet på lighed i sundhed og samspillet med civilsamfundet fastholdes og videreudvikles.

Med etableringen af de fem sundhedsråd skabes en organisatorisk ramme for lokalt forankrede civilsamfundsindsatser. Sundhedsrådene skal med øremærkede regionale midler og afsæt i en tydelig politisk strategi arbejde målrettet med indsatser i samspil med civilsamfundet, der støtter prioriteringer i den nære sundhedsplan.

Udvalg for lighed i sundhed anbefaler, at sundhedsrådenes arbejde på området følges for at sikre fremdrift og gensidigt engagement. Det skaber mulighed for læring og bidrager til, at civilsamfundsarbejdet bliver en integreret og vedvarende

del af sundhedsrådenes arbejde – ikke blot en midlertidig indsats.

Med udgangspunkt i udvalg for lighed i sundheds arbejde fremlægges nu notatet "Sammen om fremtidens sundhed – Civilsamfundets rolle i et ligeværdigt sundhedsvæsen". Udvalg for lighed i sundhed anbefaler, at notatet, der sætter retning for den kommende strategi og strategiproces for samarbejdet med civilsamfundet, godkendes.

Udvalg for lighed i sundhed anbefaler videre, at ikke-disponerede midler på "Puljen til øget lighed i sundhed" fra 2026 og frem fordeles ligeligt mellem de fem sundhedsråd, øremærket og målrettet indsatser med sociale investeringer og til konkrete samarbejdsinitiativer med civilsamfundet.

I forlængelse heraf foreslås det, at der igangsættes udvikling af en strategi for samarbejdet med civilsamfundet igennem en inddragende proces med involvering af alle relevante aktører, og at der i 2025 afsættes en økonomisk ramme på 1,0 mio. kr. til forberedelse og gennemførelse af den inddragende strategiproces, herunder til administrativ forberedelse i resten af 2025 og gennemførelse i 2026.

Direktionen indstiller,, den 8. september 2025, punkt 4:

at notatet "Sammen om fremtidens sundhed – Civilsamfundets rolle i et ligeværdigt sundhedsvæsen", der sætter retning for den kommende strategi og strategiproces, godkendes,

at der igangsættes et arbejde med udvikling af en strategi, der sætter en tydelig retning for samarbejdet med civilsamfundet igennem en inddragende proces med involvering af alle relevante aktører,

at ikke-disponerede midler på "Puljen til øget lighed i sundhed" fra 2026 og frem fordeles ligeligt mellem hvert af de fem sundhedsråd, øremærket og målrettet indsatser med sociale investeringer og til konkrete samarbejdsinitiativer med civilsamfundet,

at der i 2025 afsættes en økonomisk ramme på 1,0 mio. kr. til forberedelse og gennemførelse af den inddragende strategiproces, herunder til administrativ forberedelse i resten af 2025 og gennemførelse i 2026, og

at midlerne finansieres af "Puljen til nye initiativer til øget lighed i sundhed".

Direktionen indstiller,, den 9. september 2025, punkt 6:

at notatet "Sammen om fremtidens sundhed – Civilsamfundets rolle i et ligeværdigt sundhedsvæsen", der sætter retning for den kommende strategi og strategiproces, godkendes,

at der igangsættes et arbejde med udvikling af en strategi, der sætter en tydelig retning for samarbejdet med civilsamfundet igennem en inddragende proces med involvering af alle relevante aktører,

at ikke-disponerede midler på "Puljen til øget lighed i sundhed" fra 2026 og frem fordeles ligeligt mellem hvert af de fem sundhedsråd, øremærket og målrettet indsatser med sociale investeringer og til konkrete samarbejdsinitiativer med civilsamfundet,

at der i 2025 afsættes en økonomisk ramme på 1,0 mio. kr. til forberedelse og gennemførelse af den inddragende strategiproces, herunder til administrativ forberedelse i resten af 2025 og gennemførelse i 2026, og

at midlerne finansieres af "Puljen til nye initiativer til øget lighed i sundhed".

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at notatet "Sammen om fremtidens sundhed – Civilsamfundets rolle i et ligeværdigt sundhedsvæsen", der sætter retning for den kommende strategi og strategiproces, godkendes,

at der igangsættes et arbejde med udvikling af en strategi, der sætter en tydelig retning for samarbejdet med civilsamfundet igennem en inddragende proces med involvering af alle relevante aktører,

at ikke-disponerede midler på "Puljen til øget lighed i sundhed" fra 2026 og frem fordeles ligeligt mellem hvert af de fem sundhedsråd, øremærket og målrettet indsatser med sociale investeringer og til konkrete samarbejdsinitiativer med civilsamfundet,

at der i 2025 afsættes en økonomisk ramme på 1,0 mio. kr. til forberedelse og gennemførelse af den inddragende strategiproces, herunder til administrativ forberedelse i resten af 2025 og gennemførelse i 2026, og

at midlerne finansieres af "Puljen til nye initiativer til øget lighed i sundhed"

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Sammen om fremtidens sundhed – Civilsamfundets rolle i et ligeværdigt sundhedsvæsen

Punkt 11: Drøftelse af udvalgsmøder i Danske Regioner #

1-00-2-25

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners Udvalg for Regional Udvikling og EU samt Udvalg for Miljø og Ressourcer.

Der var senest møde i Udvalg for Regional Udvikling og EU den 4. september 2025.

Offentligt referat kan læses her : (link opdateres, når det er tilgængeligt på Danske Regioners hjemmeside)

(Der var senest møde i Udvalg for Miljø og Klima den 20. juni 2025. Næste møde holdes den 19. september 2025.)

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 12: Udvalgets planlagte møder i 2025 #

1-00-2-25

Resume

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2025. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul. (bilag opdateres i uge 35, inden udsendelse til udvalget)

Indstilling

Direktionen indstiller,

at forslag til emner og årshjul drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget vedtog på sit møde den 8. august 2024 mødeplanen for 2025.

Der vil løbende blive drøftet ønsker om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2025.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdspartnere, interessenter eller lignende.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul.

Der planlægges en besigtigelse af batteritog ved Midtjyske Jernbaner på et af udvalgets kommende møder, hvor den 24. november umiddelbart vil være det bedste tidspunkt. Der ses dog i planlægningen på, hvilke muligheder der er, og hvordan det vil passe bedst i forhold til dagsordenen.

Udvalget er booket til følgende mødetidspunkter:

Onsdag den 8. oktober 2025

Onsdag den 5. november 2025

Mandag den 24. november 2025

Tirsdag den 9. december 2025

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Planlagte sager til udvalget i 2025

Punkt 13: Gensidig orientering #

1-00-2-25

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Intet at bemærke.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 14: Orientering om EuroSkills 2025, status på proces og samarbejde # (kl. 12.10-12.30)

1-30-76-47-19

Sagsfremstilling

I januar 2020 besluttede regionsrådet at støtte afholdelse af EuroSkills 2025 i Herning.

EuroSkills Herning 2025 er den største uddannelsesbegivenhed i danmarkshistorien. EuroSkills er europamesterskabet i håndværk.

EuroSkills Herning 2025 samler omkring 600 unge skill-atleter fra 33 europæiske lande. De er blandt de bedste i Europa og vil konkurrere om medaljer i 38 forskellige færdigheder på tværs af seks forskellige sektorer: Bygge- og byggeteknologi, kreativ kunst og mode, informations- og kommunikationsteknologi, fremstillings- og ingeniørteknologi, serviceindustri samt transport og logistik.

Direktør Henrik Kjeldsen vil give en status på proces og samarbejde frem til afholdelsen.

Efter mødet har udvalget mulighed for en guidet rundvisning.

Beslutning

Udvalget fik en orientering om EuroSkills 2025 og herunder en status på proces og samarbejde ved direktør Henrik Kjeldsen.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 15: Underskriftsark #

1-00-2-25

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt, undtagen Flemming Knudsen, der havde meldt afbud.

Mødet blev hævet kl. 12.35.